

Als abonnee kan je dit plusartikel lezen.

 INTERVIEW VALERIE TROUET

Klimaatwetenschapper Valerie Trouet: “Ik probeer mensen niet meer te overtuigen, het heeft geen zin”

Valerie Trouet: “Denk niet dat ik nu in een vliegtuig de wereld ga rondreizen.” — © Bart Dewaele

Valerie Trouet, ex-directeur van het nationale Klimaatcentrum, keert met een zwaar gemoed terug naar de VS. “Je kunt niet goed doen als klimaatwetenschapper.”

Tom Ysebaert

Vandaag om 03:00

Het is een vermoeide en emotionele Valerie Trouet die we via Teams te spreken krijgen. De ex-directeur van het nationale Klimaatcentrum – het gezicht van de klimaatwetenschap in ons land – ziet het even niet meer zitten. Er is net een klimaatconferentie geëindigd, zonder veel resultaat.

Maar we willen het met haar vooral hebben over de column die ze schreef in de krant *De Morgen*. Die klonk wel heel somber. We citeren: “De barrage aan klimaatextremen gaat gewoon door, eeuwenlang almaar sneller en sneller. Dat beangstigt me misschien nog het meest, meer dan de onontkoombaarheid, de onomkeerbaarheid.”

Tegelijk gooit ze de handdoek. “Defaitisme verslaat soms zelfs de hardnekkigste pragmatist”, staat er. En: “Ik ben het cassandrabestaan beu.”

U wilt niet meer waarschuwen als er toch niemand luistert?

“Ik ga mensen niet meer proberen te overtuigen. Het gevoel bekruipt me dat het allemaal niet veel uitmaakt wat ik zeg.”

Een protestactie tijdens de klimaattop in Bakoe, Azerbeidzjan. — © reuters

“In zo’n column wil ik authentiek zijn. En dus kwam dit eruit. Maar het is geen opwelling. Ik vind het zelfs vreemd dat de tekst nog zoveel losmaakt. Ik trek gewoon de evolutie door die bezig is en ik ben heus niet de eerste of enige die dat zegt.”

Wat was dan de trigger om net dit nu te schrijven?

“De verkiezing van Donald Trump was een dreun. Mijn Amerikaanse man en ik keren binnenkort terug naar de VS () en het is geen prettig vooruitzicht onder een dictator te zullen leven, die bovendien belooft weer meer naar olie en gas te zullen boren.”

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20241124_96758194?utm_campaign=internal-article&utm_source=standaard&utm_medium=lees-ook)

Lees ook Klimaattop laat Europa en ontwikkelingslanden met kater achter: “Totaal onvoldoende” >

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20241124_96758194?utm_campaign=internal-article&utm_source=standaard&utm_medium=lees-ook)

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20241124_96758194?utm_campaign=internal-article&utm_source=standaard&utm_medium=lees-ook)

“Daarnaast gebeurden er nog een boel weinig bemoedigende dingen in korte tijd. Zo halveert de Vlaamse regering de middelen van de Blue Deal, het Vlaamse waterplan. De zaak tegen Shell (https://www.standaard.be/cnt/dmf20241112_95657685) is in beroep afgewezen. En daar komt de teleurstellende klimaattop in Bakoe bovenop. Al is er zelden veel opbeurend nieuws na zo’n conferentie te rapen. Ik kreeg de indruk dat werkelijk niets de goede richting uitgaat, terwijl de urgentie groot is.”

Geloof u er dan niet meer in dat we de doelstellingen halen?

“Twee jaar geleden, bij de start van het Belgische Klimaatcentrum, zag ik nog een waterkans dat we onder de twee graden zouden blijven. Nu niet meer. Om onder die drempel te blijven, moeten we echt alles op alles zetten. En dat zal met Trump niet gebeuren.”

Een vrijwilliger kuist de ravage op van de recente overstromingen in Spanje. — © epa-efe

“Al voor ik met klimaatwetenschap begon, was dat al geweten. En toen wisten we ook wat er ons te doen stond. Maar vandaag, veertig jaar later, gebeurt er nog steeds veel te weinig en gaat het veel te langzaam. Beleidsmensen schuiven het steeds weer voor zich uit. De maatschappelijke en de politieke wil ontbreken. Het moet haalbaar en betaalbaar zijn, krijgen we dan te horen. Maar zo gaan we er niet raken. Er moet al een mirakel gebeuren als we tegen 2050 klimaatneutraal willen zijn.”

En dus wilt u in de verf zetten wat er ons te wachten staat, in harde bewoordingen?

“Ik moet eerlijk zijn. We stevenen bij meer dan twee graden opwarming af op meer klimaatrampen, zoals er het jongste halfjaar in Europa alleen al verschillende waren. Te weinig mensen beseffen dat.”

“Die rampen kunnen heel het land platleggen. Het zal lang duren om daarvan te herstellen. Op hulp van het buitenland zullen we niet moeten rekenen, die zullen hun handen even vol hebben. Al die miljarden die we vandaag zagezegd niet hebben om een klimaatbeleid te voeren, zullen we dan uitgeven aan schadeherstel. Want de verzekeraars zullen er niet voor opdraaien.”

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20241108_97055247?utm_campaign=internal-article&utm_source=standaard&utm_medium=lees-ook)

Lees ook Hoe erg is het nu echt gesteld met onze planeet? >

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20241108_97055247?utm_campaign=internal-article&utm_source=standaard&utm_medium=lees-ook)

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20241108_97055247?utm_campaign=internal-article&utm_source=standaard&utm_medium=lees-ook)

“Ik hoop dat het zo’n vaart niet zal lopen, dat de wetenschap en ik ongelijk zullen krijgen. Dat klinkt waarschijnlijk vreemd uit mijn mond, maar ik meen het echt, hoor.

U kreeg prompt reactie van andere experts die erop wijzen dat de transitie in volle gang is, dat er nooit meer werd geïnvesteerd in hernieuwbare energie.

“Dat is zo, maar tegelijk stellen we vast dat de CO₂-uitstoot nooit zo hoog lag als vorig jaar. Mijn stem in het debat gaat over andere dingen, maar ik zou de mensen die in innovatie geloven zeggen: geef niet op.”

U zegt dat we ooit misschien zullen kiezen voor beleidsmakers die de ernst van de situatie inzien. Dat lijkt op stemadvies, wat u niet in dank wordt afgenomen op sociale media.

“Ik zeg niet dat al die kiezers dom zijn. Maar ik zou willen dat klimaat prioriteit nummer één was van alle partijen, niet alleen van de groene. Het gaat niet alleen over bossen of uitstervende vogels. Het gaat over u en ik, over onze gezondheid en onze kinderen.”

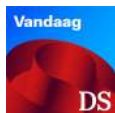
Van kinderen gesproken. De passage waarin u schrijft “trek uw plan, het zijn uw kinderen, bescherm ze zelf” komt hard binnen.

“Dat gaat terug op mijn overstap naar België. Toen kreeg ik te horen wat een geluk het was dat iemand zich eindelijk achter het klimaat zou zetten. (*windt zich op*) Maar was dat mijn verantwoordelijkheid? Alstublieft, doe zelf eens iets, wilde ik tegen die mensen zeggen. Het is jullie toekomst, het zijn jullie kinderen. Je doet ze een helm aan als je ze op straat laat fietsen, of je koopt een stevige wagen, allemaal voor hun veiligheid. Maar voor het klimaat schuif je de verantwoordelijkheid door naar iemand anders?”

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20241125_95386139)

Beluister Podcast | Na de klimaatop in Bakoe is het moeilijk om nog optimistisch te zijn >

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20241125_95386139)

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20241125_95386139)

Gaat u zich terugplooiën op de wetenschap?

“Ik ga me opnieuw op de studie van de bomen richten, ja. Ik keer met plezier terug naar het lab, naar het hout, naar het wonder van de jaarringen, waar zoveel waarheid uit te puren valt.”

“Ik ben aan herbronnen toe. Een uitgesproken klimaatwetenschapper zijn vergt zo veel energie, zoveel mentale kracht. Misschien moet ik die energie meer stoppen in iets waar ik gelukkig van word. Maar denk nu niet dat ik in een vliegtuig de wereld ga rondreizen, meer vlees ga eten en in een Porsche ga rijden. Ik blijf achter een duurzame levensstijl staan.”

Een afgevaardigde en een activist op de klimaatconferentie die in november plaatsvond in Bakoe in Azerbeidzjan. — © reuters

Er klinkt bitterheid in uw woorden.

“Je kunt niet goed doen als klimaatwetenschapper. Ofwel ben je te diplomatisch en dan gebeurt er niets. Ofwel zetten ze je weg als te alarmistisch en beweegt er weer niets. En wat je ook zegt, kritiek krijg je altijd.”

Heeft uw teleurstelling ook te maken met uw passage bij het Klimaatcentrum? Is dat niet geworden wat u ervan verwacht had?

“Ik vind dat het centrum in zijn eerste twee jaar best wel wat verwezenlijkt heeft. Daar ligt echt mijn frustratie niet. Ik heb bij de start ervan bewust de stap gezet van zuivere wetenschap naar een positie die meer bij het beleid aanleunt, meer bij de actie. Dan is het evident dat er ook hordes op je weg komen.”

Ondertussen loopt de zoektocht naar uw opvolger bij het Klimaatcentrum. Wat staat haar of hem te doen?

“Er ligt nog genoeg werk op de plank. Een van de belangrijke uitdagingen is om de klimaatwetenschap te verbreden, niet te beperken tot het puur fysische. Alle takken van de wetenschap die zich richten op de samenhang tussen klimaat, samenleving en economie moeten nog nadrukkelijker mee aan boord. Al hun kennis zal nodig zijn om ons voor te bereiden op wat er op ons afkomt.”

Lees ook

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20241121_94668386?utm_campaign=internal-article&utm_source=standaard&utm_medium=lees-ook)

+ In de Alpen laten de ski's een landschap vol littekens achter >

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20241121_94668386?utm_campaign=internal-article&utm_source=standaard&utm_medium=lees-ook)

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20241121_94668386?utm_campaign=internal-article&utm_source=standaard&utm_medium=lees-ook)

Niet te missen in DS+

+ Water invriezen en de powerbank opladen: wat valt er uit de Zweedse ‘oorlogsbrochure’ te leren?

Elk Zweeds huishouden krijgt een brochure over hoe het zich kan voorbereiden op “een crisis of ...

([/cnt/dmf20241119_95249648](https://www.standaard.be/cnt/dmf20241119_95249648))

OP DE KOP

+ De les uit Jambers’ De Wever-docu: één steengoed interview kan tien jaar filmwerk overklassen

Paul Jambers’ docu BDW politiek beest is een ...

([/cnt/dmf20241115_96829113](https://www.standaard.be/cnt/dmf20241115_96829113))

MIJN GELD

+ Wat bespaar ik door mijn tv-kabel te knippen?

Steeds meer Belgen betalen niet langer voor een vast tv-abonnement en kijken via (gratis) ...

([/cnt/dmf20241113_95391232](https://www.standaard.be/cnt/dmf20241113_95391232))

+ Kroatische wetenschapper injecteert virussen in haar eigen tumor en geneest van borstkanker

Viroloog Beata Halassy wilde niet wéér een zware chemokuur ondergaan, nadat haar borstkanker was ...

